

jež měly býti podkladem rozhodnutí. Ukázalo se nade všechny pochybnosti, že princip volného nalézání práva není způsobilý zejména v dnešní době názorových protiv udržeti důvěru v nestrannost rozhodování. Nejsme schopni jednotného úsudku o tom, co je spravedlivé. Jsme příliš v zajetí svých zálib a předsudků a podle toho náchylni vybírat i oceňovati skutečnosti, na nichž budujeme hodnotné úsudky. Mohlo by se ovšem namítnouti, že také právnický výklad zákona může býti sporný. Mezi aplikací zákona a volným nalézáním práva jest však přece i v tomto směru podstatný rozdíl. Zákon může přesně vymeziti, které skutkové předpoklady jsou rozhodné pro určitý závěr. Při úvahách o vhodnosti, spravedlnosti nějakého opatření není tohoto omezení. Pro výklad zákona jest princip účelnosti jen jednou vykládací methodou, jejíž dosah je omezen především zněním zákona. Při volném nalézání práva jest princip účelnosti jedinou oporou rozhodování, oporou, která se ukázala znovu příliš vratkou.

Osnova nového sovětského trestního zákona. V sešitu 2.—3. Sborníku věd právních a státních podává Doc. G. S m i r n o v zajímavý rozbor osnovy sovětského trestního zákona, která byla vypracována v letech 1929—1930 sekci pro trestní právo při »Institutu sovětského práva a sovětské výstavby«. Osnova byla by již čtvrtým sovětským trestním zákonem. Její ráz plně ospravedlňuje závěr, k němuž Smirnov dospívá a z něhož vynímáme: Sovětská osnova trestního zákona, jakožto nástroj rudého teroru a prostředek pro uskutečnění násilné změny všeho hospodářského systému v Rusku, mající za cíl vnutiti duším ruských občanů buď komunistickou ideologii anebo alespoň strach před »dělnicko-rolnickou« vládou, zasluhuje ještě méně, než nyní platný trestní zákon názvu osnovy trestního práva... Kromě toho má osnova vlastně povahu všeobecné instrukce pro soudy, která velmi málo víže soudce a má býti stále doplňována a modifikována instrukcemi komisaře spravedlnosti a nejvyššího soudu, aby byla ve shodě s politikou vlády. I z tohoto důvodu osnovu nelze nazvati osnovou trestního práva. Bylo by chybou, hledati tedy v osnově uskutečnění moderních ideí vědy trestního práva. Ale kromě toho zásady teorií speciální a generální prevence a zásada zřeknutí se odpovědnosti za vinu a odplatného trestu staly se v osnově ve skutečnosti pouhým pláštíkem, za kterým se skrývá skoro neomezená moc soudů, mající povahu libovůle. Tato moc se jim poskytuje, aby mohly býti pružným nástrojem vlády v boji ani ne tak se skutečnými zločinci, jako s obrovskou většinou obyvatelstva v Rusku; pro méně aktivní živly obyvatelstva stačí pohružka, že za k a ž d ý »zločin«, o němž osnova mluví anebo dokonce i nemluví, může býti buď zastřelen anebo na 10 let »usazen« ve vzdálených krajích, uzná-li soud, že spáchal jej z nenávisti k dnešnímu režimu, kdežto na toho, kdo se opováží projevit v té či oné formě svůj nesouhlas s dnešním režimem, jakož i na t. zv. »třídního nepřítele« dříve nebo později čeká skutečné zastřelení nebo »polepšovací pracovní tábor« pod osvěd-

čeným řízením agentů G. P. U. Jak nyní platné trestní právo sovětského Ruska, tak i nová osnova tohoto práva mohou pouze diskreditovati moderní teorie trestní odpovědnosti.

Nová ustanovení o soudních poplatcích. Vládním nařízením ze dne 2. října 1931, č. 156 Sb. z. a n. byl proveden zákon č. 120/31, kterým se mění a doplňují ustanovení o soudních poplatcích. Již před tím vyhlásilo ministerstvo financí pod č. 151 Sb. z. a n. na základě tohoto zákona v dohodě s ministerstvem spravedlnosti sazbu soudních poplatků vydanou cís. nařízením ze dne 15. září 1915, č. 279 ř. z., kterou upravilo podle změn, které byly provedeny zákony vydanými po účinnosti tohoto nařízení.

První sjezd právníků slovanských států v Bratislavě r. 1933. Jestliže jest příkazem dneška, aby se v zájmu hospodářské bezpečnosti a zajištění trvalého pracovního a tvořivého míru obyvatelstva Evropy vzájemně sblížovaly a dorozumívaly všechny evropské státy tak, aby připravily budoucí nový vyrovnaný útvar evropský, pak jest povinností právníků sousedících států, aby v dosahu vlastní působnosti počali tvořiti základní právní předpoklady tohoto budoucího útvaru. Spolupracovní povinnost postihuje v první řadě právníky slovanských států bez rozdílu národnosti, neboť k vzájemné spolupráci mají ještě i jiné vhodné podmínky a zdárné předpoklady, jako:

1. Potřebu vzájemného osobního seznámení se právníků, jako svobodných občanů nových států slovanských, pro které již z větší části dokončili zákonodárné sjednocovací práce.

2. Vzpomínku na dosud zářivě působivé společné odkazy z dějin jejich osvěty.

3. Ideové pouto slovanské myšlenky, kterou nutno užitečně a tvořivě přizpůsobiti duchu všeobecné osvěty a vzájemnému přátelskému spolužívání dnešních státních útvarů evropských.

4. Úzkou jazykovou příbuznost, která bez znalosti cizích jazyků umožňuje rychlou výměnu vědeckých názorů.

Vědomí této povinné vědecké spolupráce projevilo se na III. sjezdu právníků československých v Bratislavě 1930, kde se zúčastnili vědeckých porad o právních otázkách z práva československého nejen kolegové států slovanských a jiných evropských, ale i kolegové z dalekého Japonska a byl učiněn návrh na uskutečnění živější vzájemné spolupráce právníků slovanských států.

Myšlenka tato byla jednomyslně přijata na soukromé poradě některých účastníků slovanských, kteří se usnesli uspořádati ve slovanských státech vzájemné vědecké přednášky a svolati právníky slovanských států k prvnímu veřejnému vědeckému rokování.

Během roku 1931 získán k tomu souhlas od úřadů, ústavů, korporací, spolků i jednotlivců ve slovanských státech a byl ustanoven přípravný výbor, uvedený níže.

Přípravný výbor konal své porady v Krakově, ve Varšavě, v Sofii, Bělehradě, Skoplji a Praze a jednomyslně se usnesl takto:

1. Přípravný výbor zve právníky slovanských států k prvnímu